Razstava o Maksimu Gaspariju

V Mestni knjižnici Kranj je na ogled razstava o Maksimu Gaspariju Iz naroda za narod, ki jo je pripravil poznavalec njegovega življenja in dela Robert Kužnik.

Igor Kavčič

Avtor zanimive razstave o Maksimu Gaspariju v Mestni Knjižnici Kranj je Robert Kužnik, prejemnik Murkove listine za leto 2024, ki jo podeljuje Slovensko etnološko društvo za dosežke na področju etnologije. Leta 2022 je v samozaložbi izdal monografijo Iz naroda za narod, v kateri spregovori o življenju in delu Maksima Gasparija, katerega umetnost je tesno povezana z narodovo identiteto in kulturno dediščino, prepletena z ljubeznijo do slovenske folklore, ljudskega okrasja in narodnih vrednot.

V torek, 7. januarja, ob 18. uri bo v Mestni knjižnici Kranj na sporedu še predavanje Roberta Kužnika o Maksimu Gaspariju.

Razstava v Mestni knjižnici Kranj je zasnovana v treh delih. Na steklenih površinah je na sedmih panojih na kratko predstavljena monografija Maksim Gaspari – Iz naroda za narod. Spoznamo kraje, kjer je slikar Maksim Gaspari živel in deloval, se pravi v rojstni vasi Selščck, v mestu Kamnik, na akademiji na Dunaju, sledijo panoji o umetniškem društvu Vesna, na kratko je Gaspari opisan kot narodopisec, predstavljena je njegova največja umetnina Gorenjska svatba in na koncu nagrade in priznanja, ki jih je prejel za svoje delo.

»Ob tem si obiskovalci lahko ogledajo tudi 11 reprodukcij slikarjevih umetniških del, ki so nastajala v obdobju od leta 1908 naprej. Spoznamo običaje in oblačilno kulturo in noše časa, ki ga je Gaspari še videl, in kot je omenil nekoč, mu je izginjal pred očmi,« pove Robert Kužnik, ki v dodatnih vitrinah prikaže del slikarjevega opusa. Vidimo sliko, ki je bila usodna za Gasparija, predstavi slikarjev pogled na Prešerna, sledijo Gasparijeve narodne jaslice, ki jih je narisal leta 1919, prikazan je tudi njegov prispevek h knjižni ilustraciji v slovenskih knjigah.

Razstavni prostor Mestne knjižnice Kranj je v adventnem času v znamenju slikarja Maksima Gasparija. / Foto: Igor Kavčič

»Seveda ne moremo mimo razglednic, po katerih je bil Gaspari najbolj prepoznaven in je zaradi njih dobil naziv ljudski umetnik. Na koncu pa je še predstavljena moja knjiga in tudi druge, ki govorijo o slikarju,« še dodaja Kužnik, ki tovrstne razstave in predavanja o Gaspariju po Sloveniji in zamejstvu pripravlja že od leta 2015. »Pripravil sem že okoli sto dogodkov na temo svoje monografije ali kako drugače, vedno pa je naslov Maksim Gaspari – Iz naroda za narod. To je slogan 'vesnanov' in temu sloganu je Gaspari posvetil vse svoje življenje. Že januarja pa imam večjo razstavo v Tinjah na avstrijskem Koroškem. Vesel sem, da sem dobil povabilo v Mestno knjižnico Kranj in pohvalil bi gospo Lucijo Podbrežnik za strokoven pristop in lepo postavitev razstave.«

Robert Kužnik je tudi po izidu monografije pridobil še veliko gradiva in skoraj tedensko pridobi tudi kakšno novo Gasparijevo delo, za katero še ni vedel. Trenutno je v Slovenskem etnografskem muzeju Ljubljana obsežna razstava Maksim Gaspari – ustvarjene podobe naroda, pri kateri od začetka sodeluje kot strokovni sodelavec, monografija pa je bila temelj za razstavo.

»V Selščku, Gasparijevi rojstni vasi, že šesto leto zapored na prostem predstavljamo Gasparijeve narodne jaslice v naravni velikosti, ki bodo na ogled do 6. januarja 2025,« še pove Kužnik in najavlja predavanje v Kranju, na katerem bo podrobneje predstavil življenje in delo Maksima Gasparija, pri čemer bo sledil postavitvi razstave. Predstavil bo tudi Gasparijeve posebnosti v njegovem življenju, ki so ljudem malo znane ali sploh neznane.